



Finansdepartementet
103 33 STOCKHOLM

LOs yttrande över Remiss ang Sänkt skatt på arbetsinkomster, pension och sjuk- och aktivitetsersättning

Sammanfattning

- LO avstyrker regeringens förslag om ett förstärkt jobbskatteavdrag – istället bör dagens jobbskatteavdrag ersättas med en generell skattereduktion som är likformig för alla typer av förvärvsinkomster.
- LO bedömer arbetsutbudseffekterna av ett ytterligare jobbskatteavdrag som mycket små och anser att andra åtgärder är mer ändamålsenliga om målsättningen är en bättre fungerande arbetsmarknad.
- LO ser problem med att lånefinansiera permanenta skattesänkningar med konjunkturrella argument.
- LO ser problem med fördelningsprofilen på förslaget till nytt jobbskatteavdrag då det ger den största skattesänkningen (i såväl kronor som procent av inkomst) vid en lönenivå en bra bit över de flesta arbetarlöner.

Jobbskatteavdraget borde ersättas av ett förvärvsavdrag som beskattar olika förvärvsinkomster likformigt

En konsekvens av jobbskatteavdraget är att lön och andra förvärvsinkomster, som pension, sjukersättning eller arbetslöshetsersättning, inte längre beskattas likformigt. Detta innebär en orättvisa i sig men har också gjort skattesystemet krångligare och mindre transparent samtidigt som inkomstbortfallsprincipen i såväl de offentliga som avtalade försäkringssystemen urholkats.

För löntagarna är det viktigt att förstå hur mycket får du ut i plånboken om du inte kan jobba på grund av sjukdom eller arbetslöshet, jämfört med vad du brukade få när du kunde gå till jobbet? På grund av jobbskatteavdraget avviker den faktiska ersättningen du får ut vid ett bortfall i löneinkomst alltmer från de bruttoersättningsnivåer som systemen uppger att man ska få. Detta gäller både de offentliga försäkringarna och de avtalade försäkringarna mellan arbetsmarknadens parter.

Skillnaden i beskattning mellan olika typer av förvärvsinkomster medför också att vissa avtalade ersättningar beskattas annorlunda än andra beroende på dess praktiska konstruktion. Såväl arbetare som tjänstemän med kollektivavtal har exempelvis en extra ersättning vid föräldraledighet. Arbetare i privat sektor får *Föräldrapenningtillägg* som betalas ut av AFA Försäkring. Tjänstemän med kollektivavtal får motsvarande ersättning i form av föräldralön från sin arbetsgivare. Ersättningarna är i många avseenden identiska, men föräldralönen räknas som lön och berättigar därför till jobbskatteavdrag medan föräldrapenningtillägget är konstruerat som en försäkring, och beskattas därför hårdare.

Gränsdragningsproblemen blir även tydliga när det gäller sjuk- och aktivitetsersättningen – trots att regeringen nu vidtar åtgärder för att ta bort den så kallade funkisskatten. Det nya förslaget till skattereduktion för sjuk- och aktivitetsersättning är i sig rimligt men berör inte de avtalade försäkringarna, varpå många med sjuk- och aktivitetsersättning fortsatt kommer få en del av sin inkomst beskattad hårdare än lön.

LO anser att rättvisan i skattesystemet kraftigt skulle förbättras om jobbskatteavdraget ersattes med ett generellt förvärvsavdrag som beskattade inkomster som lön, pension, sjukpenning, sjuk- och aktivitetsersättning, arbetslöshetsersättning mm likformigt. Ett sådant system skulle också innebära väsentligt lägre offentliga och privata administrativa kostnader samtidigt som det skulle bli lättare att förstå för medborgarna.

Arbetsutbudseffekterna av ett ytterligare jobbskatteavdrag ska inte överdrivas

Såväl det empiriska som teoretiska underlaget för att en ytterligare förstärkning av jobbskatteavdraget ska höja sysselsättningen är svagt. Detta är åtminstone den bild som återges av regeringens egen expertmyndighet, Finanspolitiska rådet, i sin rapport *Svensk Finanspolitik 2024* där man konstaterar att *"Bristande ekonomiska incitament kan ha varit ett problem för några decennier sedan när det ekonomiska utbytet av arbete var väsentligt lägre än i dag. [...] Vår analys tyder på att problem med matchning, bristande produktivitet och information är viktiga förklaringar till den outnyttjade arbetskraften."*

LO anser att exempelvis satsningar på yrkesutbildning för arbetslösa hade varit en mer träffsäker åtgärd för att stärka sysselsättning och tillväxt.

Vidare vänder sig LO emot att regeringen ensidigt analyserar arbetsmarknadseffekterna av denna typ av stora skattesänkningar. Skatter finansierar offentliga utgifter. För att veta i vilken utsträckning en skattesänkning har positiva effekter på sysselsättningen, krävs att analysen även inkluderar en bedömning av sysselsättningsförlusten från de offentliga utgifter som tvingas stå tillbaka till följd av denna åtgärd.

Dålig fördelningsprofil

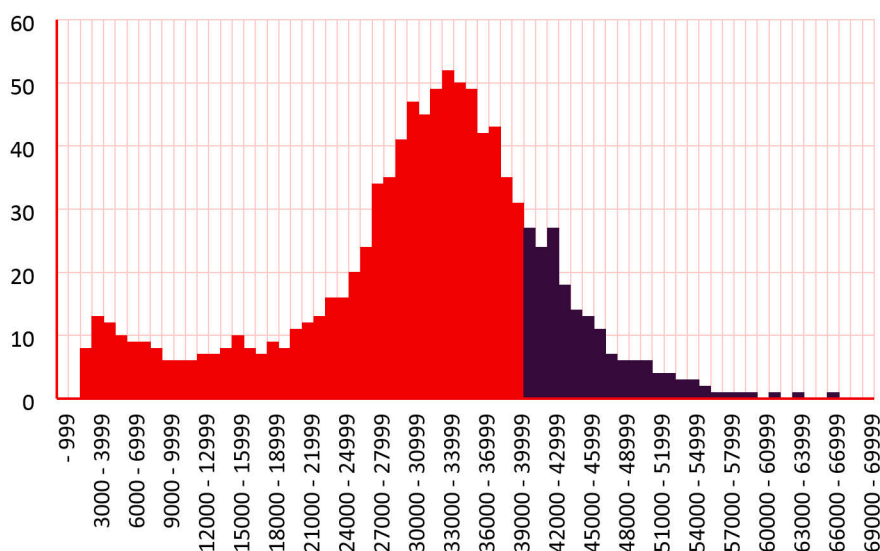
Valet av fördelningsprofil är tveksam ur flera perspektiv.

Det föreslagna jobbskatteavdraget ger den största skattesänkningen (i både kronor och procent) vid en månadslön om 39 900 kr/mån. En vanlig arbetarlön ligger en bra bit under denna nivå, särskilt om man ser till faktiska löner, inte bara heltidslöner.

Man kan också notera att fördelningsprofilen på det förhöjda jobbskatteavdraget inte är vald för att maximera eventuella arbetsutbudseffekter på den intensiva marginalen, det vill säga att individer redan i sysselsättning arbetar fler timmar. Vid den inkomstnivå där jobbskatteavdraget blir som störst (i både kronor och procent) är deltidsarbete mycket ovanligt.

Diagram 1: Distribution av månadslöner för arbetare 2026

Tusendelar per inkomstintervall



Anm. Distributionen är en framskrivning av 2024-års lönedistribution bland arbetare. Månadslöner tar här hänsyn till tjänstgöringsgrad. I gränsen mellan de två olika färgerna är den föreslagna skattesänkningen som störst.

Källa: SCB och egna beräkningar.

Permanent skattesänkningar som konjunkturpolitik

I regeringens vårproposition bedömdes det strukturella sparandet bli -0,3 procent av BNP 2026. Sedan dess har regeringen deklarerat ytterligare 80 miljarder i ofinansierade reformer 2026, varav förslagen i denna promemoria förväntas minska offentliga intäkter med nästan 22 miljarder. Sammantaget väntas alltså det strukturella sparandet minska kraftigt till följd av reformerna och sannolikt ta det strukturella sparandet under - 1 procent av potentiell BNP – långt ifrån såväl det gällande överskottsmålet som det kommande balansmålet.

LO anser det motiverat att använda underskottsfinansiering för att stimulera ekonomin i ett svagt konjunkturläge. Ett svagt konjunkturläge

med stora strukturella underskott kan dock inte motivera permanenta inkomstförsvagningar. I rådande konjunkturella och offentligfinansiella läge hade det varit mer motiverat att genomföra tillfälliga satsningar (helst med högre multiplikator) än att låna till permanenta skattesänkningar med svaga sysselsättnings- och fördelningseffekter.

Med vänlig hälsning
Landsorganisationen i Sverige

Johan Lindholm

Peter Gerlach
Handläggare